

PLAN ANUAL DE LECTURA

CEIP EDUARDO ÁVILA BUSTILLO

Curso 2023-24

Índice

1. Fundamentación.
2. Necesidades do centro no ámbito da lectura.
3. Obxectivos.
4. Organización de espazos e tempos para a lectura.
5. Recursos humanos e materiais.
6. Liñas de actuación prioritarias en relación coa biblioteca escolar no centro.
7. Seccións.
8. Rutinas de lectura.
9. Itinerarios lectores.
10. Actividades programadas e temporización.
11. Ler en familia.
12. Seguimento e avaliación.

1. Fundamentación.

Como referente principal respecto da lectura, a escritura, as habilidades informativas e as bibliotecas escolares na nosa comunidade autónoma, para a Educación Primaria temos:

- **Decreto 155/2022**, do 15 de setembro, polo que se establece a ordenación e o **currículo da educación primaria** na Comunidade Autónoma de Galicia. Concretamente, no **TÍTULO III, artigo 33** fai referencia ás bibliotecas escolares e a aproximación á lectura nos seguintes termos:

1. Os centros docentes deberán incluír dentro do seu proxecto educativo e funcional un plan de lectura coa finalidade de promover a lectura, que se concretará anualmente na programación xeral anual a través de actuacións destinadas ao fomento da lectura, da escritura e das habilidades no uso, no tratamento e na produción da información, en apoio da adquisición das competencias clave.

2. Os centros docentes contarán cunha biblioteca escolar e deberán incluír dentro do seu proxecto educativo e funcional un plan de biblioteca, que se concretará anualmente na programación xeral anual a través das correspondentes actuacións, coa finalidade de promovela como centro de referencia de recursos da lectura, da información e da aprendizaxe. Así mesmo, a biblioteca escolar será punto de encontro entre alumnado, profesorado e familias que facilite a comunicación, a creatividade, as aprendizaxes, o traballo colaborativo e os intercambios culturais do centro, ademais de servir como instrumento de apoio para o desenvolvemento do plan de lectura.

Correspóndelle á dirección do centro a aprobación do programa de promoción da lectura logo da proposta realizada polo claustro de mestras. Como desenvolvemento do Proxecto Lector de Centro elabórase un Plan Anual de Lectura no que se plasman todas as actuacións que o equipo de biblioteca, as titoras de Educación Infantil e Primaria, as especialistas e as integrantes dos

distintos equipos pretenden realizar ao longo do curso para conseguir os obxectivos propostos en dito proxecto.

Tratamos de deseñar un plan personalizado e adaptado ás características específicas do centro, que vaia encamiñado a mellorar as competencias fundamentais de lectura e escritura do noso alumnado dende todas as áreas do currículo, xa que nelas atópase a base de calquera tipo de aprendizaxe.

Para o desenvolvemento deste Plan é necesario potenciar o uso da biblioteca escolar do centro, a través de actividades de dinamización que impliquen a maioría dos órganos de coordinación docente así como doutros órganos da nosa contorna (biblioteca pública, asociacións culturais, librarías,...). Trátase, en definitiva, de implicar a toda a comunidade educativa no proceso de adquisición do hábito lector.

2. Necesidades do centro no ámbito da lectura.

As dificultades observadas no alumnado fan referencia a:

- O insuficiente dominio mecánico da lectura e a escritura.
- A deficiente expresión oral e escrita.
- A falta de vocabulario apropiado a súa idade.
- A baixa calidade de comprensión lectora.
- A lectura como lecer.
- Dificultade no seu desenvolvemento á hora de conseguir datos, realizar traballos a partir da investigación en diversas vías de obtención da información na biblioteca.
- Baixa capacidade na localización de fontes de información adaptadas ás necesidades concretas e incapacidade para discriminar a información máis importante da que é secundaria.

Por todo isto, propómonos unha serie de obxectivos a tentar cumprir, coa intención de captar a atención dos nenos/as sobre o mundo marabilloso dos libros, mediante actividades divertidas e variadas.

3. Obxectivos.

- Fomentar estratexias para mellorar a comprensión lectora do alumnado.
- Estimular os hábitos de lectura e escritura.
- Elaborar e poñer en práctica distintas actividades educativas.
- Integrar as TICs nos procesos de lectura, escritura e búsqueda de información.
- Buscar estratexias para acadar unha maior e máis efectiva colaboración coas familias e o entorno no ámbito da lectura e escritura.
- Integrar a biblioteca como centro de recursos ao servizo da comunidade escolar.

4. Organización de espazos e tempos para a lectura.

Espazos:

- Aulas ordinarias e específicas.
- Biblioteca escolar e zona de lectura ao lado do comedor escolar.
- Outras bibliotecas: visita á biblioteca do concello coa finalidade de coñecer outro modelo.

Tempos para a lectura:

- “**Hora de ler**” en Educación Infantil e Primaria: Serán sesións diarias de 20 minutos (de 13:50 a 14:10 horas), divididos os alumnos/as nas dúas etapas educativas.
- Uso da biblioteca escolar por parte dos diferentes órganos de coordinación docente dentro do horario lectivo, con actividades previamente deseñadas polo profesorado e que contará cun horario reservado.
- Actividades de formación de usuarios na biblioteca.

5. Recursos humanos e materiais.

Humanos:

- Formación dun equipo de biblioteca que colabore en actividades relacionadas coa biblioteca escolar e que se comprometa a recibir formación específica para levalas a cabo (grupo de traballo, asistencia a cursos convocados polo CFR,...). Este equipo estará coordinado pola responsable de biblioteca.
- Formación dun equipo de alumnos/as colaboradores para realizar actividades que se desenvolvan dende a biblioteca escolar.
- Coordinación entre os distintos órganos de coordinación docente (dinamización lingüística, actividades complementarias e/ou extraescolares, titorías, orientación,...).

Materiais:

- Adquisición de fondos documentais, tanto impresos como audiovisuais, para a biblioteca escolar de cada unha das materias que se imparten no centro.
- Incremento do número de lecturas de carácter xuvenil e novidades, para fomentar o hábito lector dunha maneira máis atractiva e novedosa que pretenden motivar ao alumnado en actividades como a “hora de ler”, pondo a disposición do alumnado material atractivo.

6. Liñas de actuación prioritarias en relación coa biblioteca escolar no centro.

ORGANIZACIÓN E XESTIÓN.

- Constitución do novo equipo de biblioteca: responsable da biblioteca e equipo de apoio.
- A responsable da biblioteca asumirá, na medida do posible, horario para poder levar a cabo a xestión que será completado polo equipo para que a biblioteca funcione durante a xornada lectiva.
- O equipo de biblioteca elaborará, en colaboración coa dirección do centro, o horario de apertura da biblioteca durante todos os recreos, de forma que sempre esté atendida por alomenos unha mestra de garda máis un equipo de alumnos e alumnas colaboradores.
- O equipo realizará reunións para organizar e levar a cabo as actividades programadas.
- Reestruturación dos espazos de primaria. Seguiremos coas liñas de actuación previstas para a xestión de fondos prestando especial atención a:
 - a) A adquisición e renovación de fondos, que buscará o equilibrio da colección entre fondos documentais e literatura de ficción atendendo á demanda de profesorado e alumnado e o desenvolvemento do currículo e tendo presente o papel da biblioteca como compensadora de desigualdades sociais.
 - b) Priorizar a adquisición de material en galego en comercios da zona de influencia do centro.
- Continuar co proceso de catalogación dos exemplares do centro no Programa Meiga iniciado nos cursos anteriores e a nova colocación da biblioteca por etapas con cores e zonas diferenciadas.

- Facilitaránse a todos os alumnos/as de Educación Infantil, Primaria e persoal docente un carné de usuario. Do mesmo xeito emitiranse carnés para as diferentes aulas e persoal non docente que o solicite.

DINAMIZACIÓN E PROMOCIÓN DOS RECURSOS DA BIBLIOTECA, INTEGRACIÓN NO TRATAMENTO DO CURRÍCULO E CONTRIBUCIÓN Á ADQUISICIÓN DE COMPETENCIAS CLAVE.

- O equipo de biblioteca promoverá o intercambio de información entre os diferentes equipos do centro para favorecer a difusión e realización das diferentes actividades e proxectos desenvolto ao longo do curso co fin de optimizar tempo, traballo e recursos.

- Prestaremos especial apoio aos proxectos do centro que teñan que ver co currículo, proporcionando apoio material, de recursos ou espazos así como a adquisición de fondos.

- Na páxina web do centro, no apartado destinado á biblioteca, difundiranse as experiencias que se leven a cabo no centro así como os traballos directamente desenvolto dende a biblioteca e as colaboracións puntuais de alumnos/as e mestres/as. Así mesmo, manterase informada á comunidade educativa das novidades en canto a adquisición de fondos e mobiliario.

- Publicitaremos as novidades e libros en relación coas conmemoracións e estacións do ano (magosto, samaín, nadal, entroido, outono, inverno, etc.) no carro e estantería de libros situados no corredor preto do comedor.

- Procuraremos que cada especialista aporte recursos didácticos, experiencias, suxestións de adquisicións, enlaces de interés, aplicacións, etc.

- Utilizaremos ao noso bibliotecario (“chárrelo”) como recurso de dinamización e promoción dos recursos da biblioteca: correspondencia cos usuarios, elaboración de marcapáxinas, carteis, chapas para os encargados,...

- Fomentarase a participación en proxectos e outras actividades que teñan especial relación coa formación de usuarios e a educación documental.

- Favorecerase e procurarase a formación dos compoñentes do equipo de biblioteca que promovan e melloren a calidade das prácticas educativas.

FORMACIÓN DE USUARIOS E EDUCACIÓN PARA A FORMACIÓN DOCUMENTAL.

- Presentación clara das normas de uso, horario e servizos da biblioteca.
- Crear unha guía de usuarios.
- Exposición e publicación das novidades.
- Formación do profesorado que o necesite e do alumnado.
- En Infantil: Procurarase que a mestra da etapa ensine aos nenos/as a colocar os libros nos estantes correspondentes, tendo en conta a zona e cor correspondente.
- En Primaria: Dende principio de curso procurarase ensinar aos nenos/as a usar a biblioteca e os seus servizos de forma autónoma. A formación de usuarios irá estrictamente ligada ao uso da biblioteca e comprenderá normas de utilización, tipos, clasificación e colocación de fondos documentais e todos aqueles aspectos demandados polos propios alumno/as e docentes e incluídos nas programacións.
- Nos cursos 5º e 6º de Educación Primaria incidirase na importancia da selección de información á hora de elaborar traballos e proxectos, tanto de xeito individual como grupal.
- Os alumnos/as de 2º, 3º, 4º e 5º de Educación Primaria serán colaboradores da biblioteca nos recreos, de maneira voluntaria, pero comprometida.
- Formación para a búsqueda on-line.
- Formación Tic.

FOMENTO DA LECTURA E DESENVOLVEMENTO DO PROXECTO LECTOR DO CENTRO.

- Publicitar ao claustro as experiencias de traballo por proxectos realizadas nos diferentes ciclos, equipos, áreas co fin de aumentar o nivel de participación e motivación.
- Colaborar cos diferentes equipos na elaboración de actividades relacionadas coas conmemoracións marcadas no calendario escolar.
- Publicitar á comunidade educativa o lector/a do ano.
- Participar cos diferentes equipos na organización de actividades aportando os recursos necesarios e centralizando a información.
- Prestar especial atención aos cursos que requiran axuda no desenvolvemento do seu itinerario lector, asesorando sobre títulos, proxectos e/ou actividades complementarias, e facilitando a adquisición dos diversos materiais necesarios para levalo a cabo.
- Continuar coa hora de ler por etapas.
- Elaborar guías de lectura buscando a colaboración dos diferentes cursos e as recomendacións de mestres/as e alumnado.
- Promover que os mesmos usuarios da biblioteca escolar sexan dinamizadores activos, escoitando as súas propostas e suxerencias, cedéndolles protagonismo para que organicen sesións de animación, clubs de lectura, apadriñamentos lectores,...
- Promover a existencia de distintos obradoiros: escritura creativa, encadernación,...
- Continuar coa revisión de Proxecto Lector do centro.
- Promover sesións de cine na biblioteca.

EN RELACIÓN COS AVANCES CARA UNHA BIBLIOTECA INCLUSIVA.

- Facer da biblioteca un espazo de traballo e canal para visibilizar o desenvolvemento das diferentes capacidades do noso alumnado.

OUTRAS ACTUACIÓNS.

- Mochilas viaxeiras con fondos para toda a familia.
- Colaboracións coa biblioteca municipal.
- Visita ao centro dalgún autor ou ilustrador.
- Visita ao centro de contacontos.
- Para todo o alumnado, intentar ampliar o seu vocabulario, xa que somos conscientes da pobreza do mesmo dos nosos alumnos/as, e a dificultade que isto supón á hora de estudar.

7. Seccións.

Cada aula contará coa súa propia biblioteca de aula, e poderá ser actualizada frecuentemente con fondos da biblioteca escolar tal e como se vén facendo dende cursos anteriores, ou ben con libros dos propios alumnos/as.

8. Rutinas de lectura.

Actividades na hora da biblioteca ou na “Hora de ler”:

- Creación da “**Bibliopatio**” que consiste nun “stand” móbil situado no vestíbulo do centro con diferentes libros de lecturas para cada curso e

ás que teñen acceso todo o alumnado en tempo de lecer. Estes encontros de lectura desenvolveranse sempre fóra da aula, utilizando calquera dos espazos: patio de recreo, o ximnasio, comedor cando rematen de xantar,... ou onde os mestres/as acorden co Equipo de Biblioteca.

- Organización da campaña de “**Doazón de Libros**” tratando de crear unha conciencia solidaria no alumnado como colaboradores culturais.
- O alumnado de Educación Infantil e os primeiros cursos de Educación Primaria levarán a cabo as distintas propostas a partir das lecturas relacionadas co “**Reino das emocións**”.

Actividades de lectura compartida:

- “**Apadriñamentos lectores**”: o Equipo de Biblioteca emparellará a todos os alumnos/as de Infantil e Primaria, de tal xeito que os alumnos/as de 2º, 3º, 4º e 5º, que sexan colaboradores da biblioteca escolar, teñan apadriñados a dous ou tres alumnos/as de Infantil ou 1º de Primaria. Unha vez emparellados, o Equipo de Biblioteca manterá unha reunión cos padriños para informar e organizar o traballo que levarán a cabo. Posteriormente, farase unha pequena presentación dos padriños e afillados e unha sesión de contacontos da man das titoras de Educación Infantil e Primaria para mostrar un modelo de cómo os colaboradores deben contar os contos aos máis pequenos. Por último, os pequenos, guiados polos colaboradores, farán unha selección de contos do seu interese para que os maiores compartan con eles/elas un momento de lectura. Unha vez terminada a lectura farase unha posta en común sobre o lido e recrease a historia a través da expresión plástica creativa empregando distintos materiais. Cada grupo disporá dun carnet onde van rexistrando os libros compartidos.
- “**O kiosco solidario**”: actividade de acompañamento na lectura dirixida aos usuarios da *Residencia de ancianos Santa María* de A Veiga, e que consiste nun carriño de lectura composto por libros, revistas, xornais e

outros materiais escritos adaptados á idade e condicións de vida dos anciáns, que serán seleccionados polos propios alumnos/as a partir da recollida das preferencias culturais en cada visita e que serán un excelente recurso de animación á lectura e un motivo de intercambio de experiencias culturais. Con este material seleccionado levaranse a cabo distintas actividades como é leerlles en voz alta, creación dun club de lectura, comentar as actividades que se fan na nosa biblioteca, animación á lectura a través do cine e posterior debate, préstamo de libros,... todas estas actividades irán organizándose en función das necesidades dos usuarios así como das novas propostas e iniciativas dos propios alumnos/as.

9. Itinerarios lectores.

Todos os niveis de Educación Primaria teñen establecidos os seus itinerarios lectores, os cales aparecen nas diferentes programacións de nivel e poden ser modificados en función das necesidades ou novidades que poidan considerar as titoras dos distintos niveis.

10. Actividades programadas e temporización.

Celebracións:

- *Día das Bibliotecas Escolares.*
- *Samaín/Magosto.*
- *Día Internacional contra a Violencia de Xénero.*
- *Día Universal da Infancia.*
- *Día da Constitución.*
- *Día da Declaración Universal dos Dereitos Humanos.*
- *Nadal.*
- *Día da Paz.*

- *Día da poesía.*
- *Mes do amor.*
- *Día de Rosalía.*
- *Día da Muller Traballadora.*
- *Semana da prensa.*
- *Semana do libro.*
- *Día das Letras Galegas.*

Actividades puntuais:

- Visitas de Autores.
- Asistencia a sesións de contacontos.
- Obradoiros de animación á lectura.
- Asistencia a charlas e conferencias.
- Plan Proxecta + na biblioteca.
- Participación en actividades de fomento de lectura promovidas polo Concello, así como doutras entidades con promoción social.
- Formación de novos usuarios.
- Elaboración de carnets.
- Organización e distribución dos colaboradores da biblioteca, que baixo a supervisión do Equipo de Biblioteca, contribuirá ao bo funcionamento da mesma colaborando nas seguintes actividades:
 - Renovación do ambiente lector que inclúe:
 - redistribución do mobiliario.
 - nova sinalización máis chamativa.
 - diseño de imaxes a tamaño real de persoaxes dos contos máis populares.
 - diseño de paneis grandes con ilustracións de contos.

- Elaboración dun **“Menú semanal”** no que cada semana se escribirán tres recomendacións de libros co seu título, autor e acompañadas de alguna ilustración segundo a etapa educativa á que vai dirixido.
 - Axudar aos máis pequenos na elección dos contos.
 - Aportar novas propostas para a mellora da biblioteca escolar.
- Exposicións de libros.
 - Recitado de poemas.
 - Construcción do **“Hospital de contos”** para reparar, dentro do posible, os libros que estén deteriorados.

Ademais o calendario de actividades previstas en relación coa biblioteca e o fomento da lectura é aberto, e poderanse introducir tantas outras actividades ao longo do curso que se consideren interesantes para o alumnado.

11. Ler en familia.

Durante o presente ano académico, plantexaranse as actividades “Cóntame un conto” e a actividade “Mochilas Viaxeiras” con todo o alumnado. Ámbalas dúas actividades están pensadas para implicar ás familias de alumnos na formación dos nenos/as como lectores.

Coa actividade **“Cóntame un conto”**, as familias do alumnado do centro poden acudir ao mesmo, previo aviso, para contarnos un conto ou historia.

Os nenos/as de todo o centro educativo terán a súa **“Mochila Viaxeira”**, decoran unha mochila na que irá un libro de préstamo por un período dunha semana, para compartir coas familias o contido da mesma. O contido do material será escollido pola titora correspondente, supervisado pola biblioteca e procurando que teña a maior variedade de textos e formatos para que o alumnado poda elixir. Acompañan a estes materiais as normas do préstamo de libros e **“O diario da mochila”** no que, tanto os nenos/as como as súas familias, aportan a súa opinión, novas creacións, debuxos, suxerencias... sobre

o contido da mochila. Así mesmo, na aula terán o seu **carnet personalizado** para ir cubrindo cos libros que levan cada semana.

12. Seguimento e avaliación.

O seguimento e avaliación do plan anual de lectura considérase un elemento esencial do propio proxecto porque permite a valoración do grao de consecución dos obxectivos propostos, das actuacións que se están levando a cabo e dos recursos e medios empregados así como a realización de propostas de mellora. Para iso establécense os seguintes criterios e instrumento de avaliación:

a) Criterios de avaliación:

- Adquisición e aumento do hábito da lectura.
- Aumento no uso dos fondos da biblioteca.
- Emprego do servizo de préstamo da biblioteca escolar.
- Mellora da competencia en comunicación lingüística.
- O grao de desenvolvemento das actuacións previstas.
- O aproveitamento dos recursos do centro.
- Medidas de coordinación.
- Implicación das familias.

b) Instrumentos de avaliación:

- Complimentación por parte do alumno ou alumna dunha ficha bibliográfica de cada libro que lea.
- Instrumentos propios de cada materia para a avaliación da competencia lectora.

- Participación nas actividades de animación á lectura e grao de profundización e consecución das mesmas.
- Rexistro de préstamos de fondos da biblioteca.

As conclusións da avaliación final, así como as propostas de mellora, inclúiranse ao finalizar cada curso escolar na memoria anual do centro, servindo como referente para a revisión das actuacións ao inicio do curso seguinte.